

VROEGER OF LATER

HISTORISCHE CONTEXT: HET BRITSE RIJK

Het is niet eenvoudig om een groot aantal belangrijke gebeurtenissen te onthouden en deze vervolgens ook nog eens in de tijd te kunnen plaatsen. In de werkvorm 'Vroeger of later' gaan leerlingen spelenderwijs met gebeurtenissen aan de slag. Uiteindelijk vormen ze samen een chronologische volgorde van alle essentiële gebeurtenissen.

De werkvorm 'Vroeger of later' laat leerlingen:

- gebeurtenissen in de juiste volgorde plaatsen
- logisch redeneren
- argumenteren

Onderwerp	De historische context 'het Britse Rijk'
Activiteit	Leerlingen plaatsen om de beurt een kaartje met daarop een gebeurtenis op tafel, in de juiste chronologische volgorde. Plaatst de leerling een kaartje verkeerd, dan is de hele reeks voor de betreffende leerling en start het spel opnieuw.
Tijdsduur	De werkvorm duurt 30 minuten, inclusief nabespreken
Beginsituatie	Niveau: bovenbouw havo In de klas is de hele historische context inmiddels behandeld
Instrueren	Wat: we gaan vandaag nogmaals een blik werpen op de historische context 'het Britse Rijk' Hoe: Iedere leerling krijgt hetzelfde aantal kaartjes. Je mag niet op de achterkant kijken want daar staat een jaartal op. Leg de kaartjes met de tekst naar boven voor je op de tafel. Leg de overgebleven kaartjes op een stapel met de tekst naar boven. Het bovenste kaartje wordt van de stapel gehaald en in het midden geplaatst. De leerling die begint, kiest één van zijn kaartjes, leest de tekst hardop voor en plaatst het kaartje voor of achter de gebeurtenis op tafel. De volgende doet hetzelfde maar kan het kaartje plaatsen voor, tussen of na de twee gebeurtenissen die nu op tafel liggen. Als er een fout in de volgorde zit, dan moet de leerling die daarvoor de beurt had twee kaartjes van de stapel pakken. Zit er geen fout in, dan moet de leerling die gezegd heeft dat er in fout in zou zitten, twee kaartjes van de stapel pakken. De leerling die kaartjes heeft moeten pakken, mag het spel vervolgen. Degene die als eerste al zijn kaartjes op tafel heeft liggen, is de winnaar. Schud de kaarten en begin het spel opnieuw.
Uitvoeren	Waarom: met deze werkvorm leer je de belangrijkste gebeurtenissen
Nabespreken	Iedere leerling krijgt een stapeltje kaartjes met daarop gebeurtenissen Wat: wat zijn de opvallende jaartallen en gebeurtenissen? Hoe: praat met leerlingen over hun aanpak. Hoe hebben ze het gedaan? Waarom op die manier? Waarom: vraag aan de leerlingen wat ze in de les hebben geleerd? Wat was er anders aan deze manier van werken?

Literatuurverwijzingen:

- Havekes, H. (red.), *Geschiedenis doordacht: Actief Historisch Denken 2* (Boxmeer, 2005).
- Fisher, P. (red.), *Thinking Through History* (Londen, 2000).
- Vries, J. de (red.), *Actief Historisch Denken: Opdrachten voor activerend geschiedenisonderwijs* (Boxmeer, 2004).

Deze werkvorm is volledig tot stand gekomen om geschiedenisdocenten te inspireren activerende didactiek toe te passen in hun lessen. Mocht u van mening zijn dat in deze specifieke werkvorm content gebruikt is waarover u copyright beschikt, kunt u zich wenden tot de beheerder van de website.

	Vroeger of later? Engelse kolonisten stichten de eerste kolonie Op het eiland Roanoke in North Carolina stichtten de Engelsen hun eerste kolonie. Hier blijven ze echter maar een paar jaar.	Vroeger of later? Pilgrim Fathers trekken naar de Nieuwe Wereld Deze radicale calvinisten trekken naar Amerika en stichtten hier de kolonie Massachusetts	
	Vroeger of later? Royal African Company krijgt monopolie op slavenhandel Nadat slaven al te werk waren gesteld op eilanden als Barbados, moesten slaven nu ook werken in de zuidelijke staten van Noord-Amerika	Vroeger of later? John Locke en zijn ideeën over de macht van een vorst John Locke was van mening dat een vorst zijn macht van het volk kreeg en niet van God. In dit jaar kwam deze vroeg-verlichte denker om het leven.	
	Vroeger of later? Het Bloedbad van Boston (Boston Massacre) Britse soldaten die door een menigte met ijsballen werden bekogeld, schoten vijf mensen dood. De doden werden gezien als martelaren voor de vrijheid.	Vroeger of later? De Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring In dit jaar ondertekenden vertegenwoordigers van de dertien koloniën de onafhankelijkheidsverklaring.	

	Vroeger of later? 1620	Vroeger of later? 1585	
	Vroeger of later? 1704	Vroeger of later? 1672	
	Vroeger of later? 1776	Vroeger of later? 1770	

	Vroeger of later? Verbod op slavenhandel in het Britse rijk Onder invloed van abolitionisten besloot het Britse parlement in dit jaar slavenhandel in het Britse rijk te verbieden.	Vroeger of later? Afschaffing slavernij in het Britse rijk In het hele Britse rijk was slavernij vanaf dit moment verboden.	
	Vroeger of later? Abraham Lincoln schaft de slavernij in heel Amerika af Na een bloedige burgeroorlog tussen noordelijke en zuidelijke Amerikaanse staten kwam in dit jaar definitief een einde aan de slavernij.	Vroeger of later? Oprichting East India Company Deze compagnie kreeg van de Britse regering het monopolie op de handel ten oosten van Zuid-Afrika	
	Vroeger of later? Verdrag van Allahabad Dit betekende het einde van een oorlog tussen de Britten en de Bengalen. De Britten kregen hiermee macht in Bengalen en betekende het begin van de welvaart in India.	Vroeger of later? EIC onder toezicht van de Britse regering De East India Company onderdrukte structureel de Indiase bevolking. In dit jaar besloot de Britse regering de EIC onder toezicht te stellen.	

	Vroeger of later? 1833	Vroeger of later? 1807	
	Vroeger of later? 1600	Vroeger of later? 1865	
	Vroeger of later? 1784	Vroeger of later? 1765	

	Vroeger of later? Opstand onder Indiase soldaten Nadat de Britten religieuze en sociale gebruiken in India afwezen, besloten soldaten in opstand te komen. De opstand werd wel onderdrukt door de Britten.	Vroeger of later? Het Indian National Congress wordt opgericht Hoogopgeleide verwesterse Indiërs richten deze congrespartij op om gelijke kansen binnen het Brits-Indische bestuur te krijgen.	
	Vroeger of later? De Spinning Jenny wordt geïntroduceerd Door de bevolkingsgroei nam de druk op de huishuishouding alomteer toe. De productie van kleding moest sneller gaan. Hierop werd de Spinning Jenny uitgevonden.	Vroeger of later? De Reform Bill Met een gerziening van het districtenstelsel kregen industriesteden meer zetels. Hierdoor kregen ondernemers meer politieke invloed.	
	Vroeger of later? Factory Acts Er werden aanpassingen gedaan op sociaal terrein waardoor nachtwerk voor kinderen verboden werd en er voor vrouwen en kinderen een maximaal aantal uren per dag werd afgesproken.	Vroeger of later? Eerste wereldtentoonstelling Engeland wilde graag haar successen tonen aan de wereld.	

	Vroeger of later? 1885	Vroeger of later? 1857	
	Vroeger of later? 1832	Vroeger of later? 1764	
	Vroeger of later? 1851	Vroeger of later? 1833	

	Vroeger of later? Door het imperialisme groeit de concurrentie Engeland verliest geleidelijk aan haar machtige positie door concurrentie van Duitsland en de Verenigde Staten.	Vroeger of later? Engeland heerst over een kwart van de aardbodem	
--	---	---	--

	Vroeger of later? 1900	Vroeger of later? 1870	
--	--------------------------------------	--------------------------------------	--